Ч. 13. Львôвъ, Субота 16. (28.) Лютого 1880. Рочникъ I.

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и администрація пôдъ Ч. 15 площъ Марияцкій.

Експедиція для мѣстцевыхъ предплатниковъ уряджена въ друкарни Т. Шевченка (улиця Крива Ч. 2 на I-ôмъ поверсѣ).

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла" Ч. 15 площъ Марияцкій.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администрація час. „Дѣло".

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôтъ порта.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 10 кр. а. в.

Нашѝ довги.

V.

Яко головне условіе здоровои кредитовои организаціи нашого селяньства и маломѣщаньства положили мы достовѣрнôсть и точнôсть самого селяньства и маломѣщаньства. Не досыть того, щобы селянинъ и мѣщанинъ мôгъ и хотѣвъ бути точнымъ, треба еще, щобы ôнъ мусѣвъ бути точнымъ. Если кредитъ удѣлюваный нашимъ селянамъ буде дешевый, если затягненый довгъ вразъ съ процентами буде мôгъ бути сплаченый зъ самого доходу селяньского господарства, то тогды и селянинъ-довжникъ буде мôгъ точно оплачувати раты капиталу и процентôвъ, чого ôнъ доси и при найлучшôй воли зъ банковыми и лихварскими пожичками не може учинити. Однакожь не досыть самои можности и доброи волѣ. Вѣритель мусить мати певнôсть достовѣрности и точности, а тая дасться осягнути лише тогды, якъ заразомъ буде и примусъ до тои точности въ сплатѣ пожички. Щобы въ тôмъ взглядѣ подати якъ найбôльшу поруку, слѣдовалобы, якъ мы тое въ попередной статіи выказали, сотворити вже въ самôй громадѣ такій надзôръ надъ довжникомъ, котрый бы хоронивъ его ôтъ хибъ вытворюючихъ неточнôсть въ сплатѣ пожички: 1) ôтъ затяганя пожички на марнотравнѝ цѣли, 2) ôтъ марнованя самыхъ выпожиченыхъ грошій, 3) ôтъ марнованя доходôвъ зъ задовженого господарства, 4) ôтъ недбальства въ оплатѣ припадаючихъ ратъ капитальныхъ и процентовыхъ. Якъ устроити въ самôй громадѣ такій надзôръ надъ довжникомъ, се есть одна зъ найголовнѣйшихъ техничныхъ задачъ кредитовои организаціи.

Годѣ однакожь поперестати на тôмъ однôмъ надзорѣ. Кредитова институція народна мусить мати еще бôльшу поруку своего точного дѣланя и розвою, а тая порука може остаточно полягати тôлько въ скорôй екзекуціи. Тое слово екзекуція есть вже само собою такъ страшнымъ и пригадуе мимоволѣ лицитаціи грунтôвъ селяньскихъ, що не можемо поминути сего пытаня безъ точнѣйшого поясненя. Если екзекуція кредитовои институціи выдаеся для загалу такъ дуже страшною и для нашого господарства шкодливою, то се тôлько для того, що у насъ звычайно съ словомъ екзекуція лучится понятіе дотеперѣшныхъ екзекуцій лихварскихъ и банковыхъ т. е. лицитаціи грунтôвъ и вывлащованя нашого селяньства зъ землѣ. Тымъ часомъ есть то вже самъ послѣдный степень екзекуційнои, для нашого селяньства такъ смертоносной операціи, а мы противно жадаемо, щобы якъ найбôльше ухоронити наше селяньство ôтъ тыхъ операцій вывлащеня. Для того жадаемо, щобы убѣгатися до екзекуційнои лицитаціи въ якъ нарѣдшихъ, надзвычайныхъ случаяхъ, а щобы екзекуція була переводжена такожь отвѣтно до нашихъ селяньско-господарскихъ ôтношень.

Передовсѣмъ жадаемо, щобы народна институція кредитова перестерѣгала съ цѣлою точностію якъ найскорѣйшу екзекуцію въ стяганю припадаючихъ до заплаты ратъ пожичковыхъ. Въ тôй хвили, якъ припадае рата до заплаты, повиненъ вже заступникъ кредитовои институціи явитися у довжника и стягнути належитôсть. Кредитова институція повинна вже напередъ пригадати довжникови о надходячôй ратѣ, дати ему почути, що сторожитъ надъ нимъ, и сама въ той способъ принуковати довжника до точности недопускаючи до ніякои хочьбы найменшои неправильности въ додержаню речинцѣвъ. Щобы таке поступованье народнои институціи кредитовои було дѣйстно практичне, повинни бути раты сплаты пожички по можности малѝ, отже розложенѝ на довшѝ лѣта, а по друге припадати до заплаты тогды, коли селянинъ побирае доходъ зъ своего господарства (отже менше-бôльше въ осени). Щобы екзекуція стягня тыхъ ратъ була не тôлько скора але и дешева, повинна она сповнятися мѣстцевыми органами, до чого, якъ мы вже попередъ выказали, найлучше надаеся мѣстцевый надзôръ громадскій зъорганизованый середъ самои громады. Щобы наконець тая екзекуція могла ôтбуватися съ ôтповѣдною скоростію, отже евентуально въ дорозѣ примусовôй, справдѣ екзекуційнôй, требабы, щобы припадаючимъ до заплаты ратамъ служило право доразовои екзекуціи. До сего мусѣлабы така институція мати ôтповѣдный привилей въ своихъ статутахъ и отвѣтну организацію, що знову вже належитъ до самого техничного переведеня кредитовои организаціи. Наконець и самъ способъ екзекуціи повиненъ ôтповѣдати нашимъ селяньско-господарскимъ ôтношенямъ. Способъ екзекуціи, якого доси придержувалися рустикальнѝ банки, не мало причинився до передовженя селяньства и до прискореня его вывлащеня зъ землѣ, якъ тое вже не разъ публично пôдношено. Передовсѣмъ самѝ банки не маючи ніякои органичнои звязи съ самымъ селяньствомъ, ніякои надъ нимъ контролѣ господарскои, ніякого безпосередного зношеня, майже все самѝ допускали до того, щобы селяне залягали съ своими ратами. Въ найлучшôмъ случаю ограничалися банки на письменнôмъ упôмненю довжника, котре, якъ вѣдомо, не мае ніякого значеня у нашого селянина. Коли такимъ способомъ залеглости ратъ банковыхъ що-разъ збôльшалися, а остаточно взросли до застрашаючихъ сумъ, тогды банкъ, выробивши попередъ екзекуційне описанье задовженои реальности, приступавъ заразъ по тôмъ до лицитаціи. Посередный способъ екзекуціи: секвестрація доходôвъ задовженого господарства, о скôлько знаемо, не була николи впроваджена. И се совсѣмъ природно. Дотеперѣшна организація рустикальныхъ банкôвъ совсѣмъ не ôтповѣдае тому послѣдному способови екзекуціи. Рустикальнѝ банки не маютъ своеи организаціи мѣстцевои по селахъ, не маютъ межи мѣстцевыми господарами своихъ заступникôвъ, отже и не можутъ переводити секвестраціи доходôвъ задовженыхъ господарствъ. Ктожь бо буде вести зарядъ секвестрованыхъ господарствъ, кто буде сповняти господарскѝ чинности малого кôлька- або кôльканайцятьморгового господаря, кто буде орати, сѣяти и зберати, коли усунеся ôтъ господарства самого господаря-робôтника, а самъ банкъ маючи до розпорядимости тôлько самыхъ урядникôвъ несвѣдомыхъ въ веденю господарства не мае кого поставити на его мѣстце? И якжь бы то страшенни кошта мусѣли повстати, якъ бы банкъ хотѣвъ всюды постановити своихъ власныхъ секвестраторôвъ, и чи дѣйстно може оплатити мале господарство ôтрубного секвестратора? А въ конець треба зважити, що коли довжникъ попавъ въ великѝ залеглости и наслѣдствомъ того банкъ мае право жадати не тôлько одныхъ залеглыхъ ратъ але и сплаты цѣлого капиталу, секвестрація доходôвъ не може вже довести до своеи цѣли. Тожь ничого дивного, що банки не брались за сей способъ екзекуціи.

Совсѣмъ инакше представляеся тая справа, якбы кредитова институція мала въ кождôмъ селѣ свою мѣстцеву организацію межи самыми господарами, якъ бы отже тая институція була справдѣ народною черезъ автономичне сполученье поодинокихъ господарствъ въ одну цѣлôсть вытвореною. Тогды можнабы уживати секвестрацію доходôвъ господарства яко найотвѣтнѣйшій способъ екзекуціи въ случаю проявляючоися недбалости довжника, яко примусового способу удер-

Зеленый Еринъ.

Еще значна часть Европы спочивала глубокимъ сномъ варварства, коли на далекôмъ заходѣ, на „зеленôмъ Еринѣ," у римскôй „Гибернiи," перѣстнымъ жителямъ сего острова, спокôйнымъ Келтамъ, богомольный шкотъ Патрикъ ставъ голосити евангельскѝ правды (430). Еще лютовали германьскѝ дикѝ орды на руинахъ свѣтовои державы гордого Риму, а въ слѣдъ за ними грôзный „бичъ божій", Атила, упившись кровю словяньскою, понѣсъ пожогу у саме внутро Европы, коли далекій край Ирôвъ не тôлько защивъ пôдъ благодатнымъ сонцемъ культуры христіяньскои, але яко щирій сосѣдъ почавъ сею культурою дѣлитись съ цѣлымъ континентомъ. Сильный орканъ, котрый въ десятôмъ вѣку зъ зимнои Норвегіи, пустои ôтчины розбишацкихъ Норманцѣвъ, понѣвъ по Европѣ, захопивъ справдѣ и щастливу Ирляндію и спинявъ ей духовый и матеріяльный добробытъ ажь по конець одинацятого столѣтія, але не зможъ розрушити крѣпкихъ основъ, на котрыхъ феодально устроена Ирляндія пôдъ своими чотырма королями зъ Leinster, Munster, Ulster и Connaught розвинулась и жила. Щастье однакожь не мало бути тревалымъ, а причиною пôзнѣйшихъ злиднѣвъ була ирійска „красна Елена", жѣнка Рурка, шефтена (князя) країны Meath, котру упровадивъ добрый сосѣдъ князь зъ Лейнстеру, Дермотъ. Справа выточилась передъ найстаршого короля; виновника прогнано, а землѣ его прилучено до короны. Прогнаный утѣкъ до Англіи до короля Генрика II. (1167), щобы пошукати помочи. Генрикъ II., жадный заборôвъ, котрый въ порозумѣню съ папою Адріяномъ IV. ôтъ давнѣйшого часу укладавъ плины противъ Ирляндіи, поручивъ своимъ васалямъ уступитись збройно за ласымъ „Парисомъ," а въ коротцѣ (1171) и самъ двигнувся въ походъ противъ „зеленого острова," покрываючи англійску свою ненасытимôсть будею папскою. Съ сею хилею добро и щастье спокôйныхъ хлѣборобôвъ келтійскихъ уступили мѣстце тяжкôй кривдѣ и гôркому горю. Мовъ тая пажерлива саранча, кинулись за проводомъ свого короля англійскѝ бароны на нову жертву, забирали всхôдне побереже острова пôдъ свою власть, вдирались чимъ разъ дальше въ его внутро, не щадячи ни меча ни огня, щобы давнѣйшихъ властелинôвъ вытиснути на мочаристый заходъ. Рôкъ 1171 бувъ для Ирійцѣвъ тымъ, чимъ була Калка для Руси, Косове поле для державы царя Лазаря, або битва на Бѣлôй горѣ для Чехôвъ. Князѣ ирляндскѝ, такъ званѝ шефтены, гнетенѝ своеволею томителѣвъ англійскихъ, мали теперь до выбору: они могли або станути въ оборонѣ свого пôдданого хлѣборобного народу и розпочати кервавый бôй за утрачену свободу, або пôддатись судьбѣ и шукати ласки королевскои. Шефтены выбрали послѣдну дорогу. Они прилучились до томителѣвъ власного народа, якъ нашѝ Вишневецкѝ, Корецкѝ, ба навѣть и Острожскѝ до Польщи. Въ щасливôй колись цвитучôй свобôдной Ирляндіи вдомашнилась усобица, похожа на тую, яку въ сѣмнайцятôмъ вѣцѣ провадитъ придѣпрова Русь съ представителями „польского права". Баронство англійске, пôдпомагане одномысленною политикою своихъ королѣвъ, вдиралось острымъ клиномъ чимъ разъ дальше въ ирійску країну, а опущеный власною шляхтою народъ тратитъ землю и добро батьковске, стаеся рабомъ новыхъ властелинôвъ, або покидае край и уходитъ въ сосѣдну Францію або дальшу Испанію. Въ вѣку XVI лежди третина на 1.983 миль квадратовыхъ просторои Ирляндіи лишаеся въ рукахъ первѣстныхъ правныхъ посѣдателѣвъ.

Але чаша горя, котру нещастнымъ Ирійцямъ судилось выхилити, не була еще повною. За мало було ненасытимымъ баронамъ того, що выдерли землю найспокôйнѣйшимъ въ свѣтѣ людямъ, що томили бѣлыхъ рабôвъ и згнущалися надъ ними въ способъ невиданый; до давнѣйшого переслѣдованя матеріяльного прилучили они еще гоненье религійне, запрaвлене жовчію фанатизма. Сластилюбивый Генрикъ VIII., колишній defensor fidei, пôзнѣйшій реформаторъ забажавъ добромъ своеи выдумки надѣлити и католицку Ирляндію. До сего часу научили бароны англійскѝ сосѣдныхъ Ирійцѣвъ гордити „суетою свѣта сего" и задля того мабуть ôтобрали имъ ихъ землю; теперь почавъ Генрикъ VIII., дбати о спасенье ихъ душъ. Посыпались указы реформаторскѝ, котрыми не лишень казано вѣрити по правиламъ церкви англійскои, але старанося земскѝ посѣлости католицкихъ церквей перевести въ руки протестантôвъ. Ирійцѣ оперлись силою тôй „унiи религійнôй", именно въ часѣ, коли на короткій часъ засѣла на престолѣ англійскôмъ католицка Марія „Кервава", але опôръ той зломила съ легкостію фанатична „неискусобрачна" донька Елисавета, высславши сильнѝ войска въ Ирляндію съ наказомъ, щобы безъ пощады крови и майна перепровадили ей реформаторскѝ плины. Отъ сего часу ажь по нынѣ була Ирляндія сумнымъ свѣдкомъ найстрашнѣйшого кровопролитія, кривды, нетерпимости и гоненія. Баронство англійске, розумѣеся само черезъ себе, старалось зъ положеня сего користати въ давный способъ. Застаняючись религійною пропагандою, выдерало оно одну землю по другôй католицкимъ жителямъ, и не соромилось уже признатися до того, що провадитъ противъ нещастнои Ирляндіи такъ звану вôйну екстерминаційну. Католикôвъ загнано въ захôдни графства, позбавлено ихъ всякихъ правъ политичныхъ и религійныхъ, а навѣть и человѣчихъ. Не дивниця проте, що при такôмъ складѣ рѣчій томленѝ Ирляндцѣ схопились до заговорôвъ, котрѝ стремѣли до ôтзысканя своеи прадѣдной землѣ и осягненя свободы вѣры. Не чуючи въ собѣ достаточнои силы, оглядаются они на сосѣдни державы и ихъ помôчь, зговорюются съ Францією и съ американьскими сполучеными державами, конспирують, борются, але побѣдженѝ упадаютъ еще низше. Кожде неудале повстанье караютъ Англичане конфискатою милiонôвъ моргôвъ землѣ и смертію тысячій людій. Сконфискована земля переходитъ заглно въ руки лордôвъ англійскихъ, вольный Ирiець стаесь голымъ пролетаріемъ, або зъ розпуки опускае батьковскій край и переносится до Америки. Зъ численныхъ гоненій досыть навести одно зъ часôвъ „побѣжного" Оливера Кромвеля. Коли нещастнѝ Ирійцѣ пôдъ проводомъ Ормонда въ роцѣ 1649 станули въ оборонѣ престола Кароля II. сына покараного смертію Кароля I., втогды вторгнувъ Оливеръ Кромвель на чолѣ великои армiи, котрого политичный и религійный фанатизмъ въ десятеро побôльшивъ силы.

Съ легкостію здобуто кôлька мѣстъ, а жителѣвъ вырубано въ пень безъ рôжницѣ вѣку и полу. Страшна тая екзекуція такъ налякала Ирійцѣвъ, що добровôльно опускали свои крѣпости и утѣкали въ багна. Не минуло девять мѣсяцѣвъ, а Кромвель, пролиши потоки крови, мôгъ переслѣдованье утихомиреного острова передати въ руки зятя своего Иретона, котрый безъ пощади выконувавъ дальше страшне дѣло цѣлковитого выгубленя католикôвъ. Около 40.000 Ирійцѣвъ опустило край. Комисія окрема англійска обняла администрацію острова,

жати довжника въ точности. Сама господарска администрація такихъ послѣдостій не представляла-бы нѣякихъ трудностій, бо она бувалаби ведена мѣстцевыми господарями. Колижъ бы еще до того зарадъ народнои кредитовои институціи бувъ старанный и точный и всюды пильновавъ додержаня ратъ пожичковыхъ, тогды бы можна бодай зближитися до того идеалу ладу и точности въ нашôмъ народнôмъ господарствѣ, що кождый не тôлько мôгбы але и мусѣлбы бути точнымъ и старанныхъ господаремъ. Стигаючи безъ проволоки кожду залеглôсть недопустилабы така кредитова институція страшенного взросту залеглостій, котра оттакъ потягне за собою необходимый упадокъ довжника, а уживаючи секвестраціи доходôвъ яко средства екзекуційного присилованьбы недбалыхъ до точности и господарского ладу а не доводилабы до выкашеня земли. Такъ отже силою такои мѣстцевои громадскои организаціи моглабы народна институція кредитова розвиватися для власного добра и для добра своихъ довжникôвъ, для добра нашого селянства и шляхетчанства, котре пôдъ зрѣлымъ, енергичнымъ и оглядныхъ руководствомъ моглобы здвигнутися зъ своихъ довгôвъ, зъ свого упадку и що разъ дальше поступати на дорозѣ господарского розвою.

ДОПИСЬ.

Зъ Скôльского. (П. *Языкъ рускій въ урядахъ и судахъ.*) Не першій то подôбный патріотичный зазывъ позôставъ безъ послѣдствій; въ кождôмъ закутку краю нашого суть люде съ прадивымъ почутьемъ обовязкôвъ народныхъ, котрі словомъ и дѣломъ неусыпно зазываютъ интелигенцію нашу, щобы стояла на сторожи правъ народныхъ. Слова перелѣтаютъ найчастѣйше безгомонно, а дѣла мало тôлько знаходятъ послѣдователѣвъ.

Конечнымъ и природнымъ послѣдствіемъ того есть, що урядники краєвіи починаютъ игнорувати языкъ рускій и тôлько съ инною неохотою залагоджуютъ подання рускій. Не винуймо ихъ за тое, бо не можемо жадати отъ другихъ, щобы уважали наши права, коли мы ихъ самі нанивати и въ нихъ хôсновати не хочемо; впрочѣмъ, если урядникъ ледво разъ до року есть въ положеню читати подання по руски писане, чижь дивно, що отвыкнувши отъ руского письма, знаходитъ трудности въ залагодженю рускихъ подань.

Такъ отже черезъ рôвнодушность одныхъ въ тôмъ дѣлѣ, трусливость другихъ, а злу волю иныхъ, рускій языкъ въ урядахъ и судахъ галицкихъ що разъ менше знаходитъ приступу, а не тяжко, щобы небавомъ и цѣлковито не зôставъ усуненый.

Мѣсто вôдноситися, зростати въ силу и повагу, мѣсто выкористувати наше положенье управнене конституцію, мы малѣемо съ кождымъ рономъ, запроваджаємо права наши, нагинаємо добровôльно шію пôдъ ярмо противникôвъ. Коли мы вже нанѣтъ рускимъ языкомъ въ публичнôмъ житю яко Русины незазнаменуємося, кто жь насъ яко отрубный народъ, кто Галичину, яко край рускій уважати стане? Чи можемо иныхъ правъ для народа домагатися, коли изъ тыхъ правъ, котрі нами зôстали надані користати не хочемо, чи не уміємо?! Въ чѣмъ жежь найдемо опору противъ вынародовленя въ нынѣшнôмъ трудномъ положеню нашôмъ, коли еще и рускій языкъ, той найдорогоцѣннѣйшій скарбъ нашъ народный, той тализманъ, що его нашъ народъ черезъ тôлько нѣкоторъ вôкъ зберегавъ отъ запровадженя, ôтдамо пôдъ покровительство чужинцѣвъ, на ихъ ласку и неласку?

Настала протоя крайна для насъ пора опамятатися, отрястися отъ рôвнодушности, скинути къ себе сервилизмъ и одноудушно станути на сторожи правъ народныхъ. За кôлька десятокъ лѣтъ може вже бути за пôзно, если такъ дальше, якъ доси, буде у насъ водитися.

Справа нами порушена есть такъ для насъ животною, такъ наглячою и въ такôй тѣсной связи позôстая съ другими справами порушеными вже черезъ нас. Редакцію „Дѣла,“ якъ примѣромъ, съ справою школъ, що надъ важностію тожь дальше застановлятися не видимо потребы. Пригадуємо тôлько, що якъ у всѣхъ справахъ дотычныхъ цѣлого народа, такъ и въ тôй справѣ нанѣтъ найусильнѣйшій змагани одиницъ, спорадично розкиненыхъ ничого не вдѣютъ а тôлько солидарностію, сполученными силами можемо выдвигнутися изъ прикрого нашого положеня. До переведеня того уважаємо за найôтповѣднѣйше заповленье высше наведеного внесеня Пр. О. П.... у всѣхъ деканатахъ, у всѣхъ товариствахъ рускихъ, въ всѣхъ кругахъ рускои интелигенціи. Най патріотизмъ нашъ не зазначаеся тôлько словами, дѣлъ намъ потреба, щирои, неутомимои, неустрашимои працѣ.

Коли интелигенція наша переспрашати буде съ властями краєвыми тôлько въ языцѣ рускôмъ, коли буде вплывати на людъ сѣльскій, щобы тойже отъ урядôвъ и судôвъ домагався рѣшень тôлько въ зрозумѣлôмъ для него языцѣ, въ языцѣ материнôмъ, коли будемо домагатися, щобы права въ нашу користь выданій були точно выконуваній, языкъ рускій найде поважанье у кождого, найде свôбодный приступъ въ урядахъ и судахъ, найде дорогу до дальшого розвою. Не подыбленося тогды съ закидомъ, що рускій катедры на университетѣ суть злишній, що рускі выклады въ школахъ середныхъ и низшихъ суть безхосенній, противно управненій будемо съ тыхъ бôльшою настойчивостію домагатись зрущеня школъ и университету.

Якъ обезпеченій суть права руского языка взглядомъ урядôвъ и судôвъ выказуютъ слѣдуючій розпорядженя:

1. Въ слѣдствіе найвысшого рѣшеня розпорядженьемъ минист. справедл. въ 22. жовтня 1852 Ч. 16571 постановлено: що въ Галичинѣ вôльно сторонамъ вносити подання до судôвъ въ рускôмъ, польскôмъ, або нѣмецкôмъ языцѣ, що суды суть обовязані свои ухвалы выдавати сторонамъ на ихъ жаданье крôмъ въ нѣмецкôмъ, такожь въ рускôмъ, або польскôмъ языцѣ; що протокола судовій мають бути списовані такожь въ рускôмъ або польскôмъ языцѣ, если сторона нѣмецкого не розуміе, въ материнôмъ (краєвôмъ) языцѣ обвиненого мають перепроваджуватися розправы карні; до рѣшень для селянъ вистосованыхъ мусятъ бути долученый переклады нѣмецкого тексту въ такôмъ языцѣ (рускôмъ або польскôмъ) котрый дотычной стороны есть материнымъ.

Подôбні постановленя займаютъ розпорядженя мин. справед. въ 24 марта и 8 червня 1860 ч. 4244 и 8640.

2) Розп. мин. спр. въ 9 липня 1860 ч. 10340 покликуючись на попередні доповненя ихъ язъ слѣдуе: Сторонамъ и ихъ заступникамъ вôльно вносити до судôвъ подання въ нѣмецкôмъ або въ краєвыхъ (рускôмъ або польскôмъ) языкахъ; суды обовязані выдавати рѣшеня и перепроваджувати розправы въ такôмъ языцѣ, въ якôмъ подане внесене зôстало; протокола судові мають бути списовані въ тôмъ языцѣ краєвôмъ, котрого дотычна сторона уживае; если судъ вносится съ якою стороною безъ попередно внесеного подання (прим. вôзвани, декрета и т. п.) мусятъ уживати языка, котрый есть дотычной стороны материнымъ; громады уважаются пôдъ тымъ взглядомъ яко стороны приватні. Тое розпорядженье обовязуе такожь высші власти судові.

3) Розпорядженьемъ минист. справедливости въ 26 серпня 1860 ч. 12299 постановлено, що вписы до книгъ грунтовыхъ мають совершатися въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ подане зôстало внесене.

4) Розпорядженьемъ минист. справедливости въ 26 жовтня 1860 ч. 14186 постановлено тожь само що до едиктôвъ оголошуваныхъ въ газетѣ урядовôй.

5) Розпорядженьемъ мин. справедл. въ 19 червня 1862 ч. 6067 наказуеся судамъ строго придержуватися повысшихъ розпорядженъ.

6) Арт. 19 закона основного зъ р. 1867 есть кождому знъ надто добре знаный, щобы его тутъ наводити.

7) Розп. всѣхъ министрôвъ зъ дня 5-го червня 1869 ч. 2354 постановлено, що всѣ правительственні власти, уряды и суды въ Галичинѣ (съ выняткомъ войсковыхъ) мають уживати польского языка въ службѣ и дѣловодствѣ внутрѣшнôмъ и въ зношеняхъ съ другими правительственными властями въ Галичинѣ. Впроваджено тымъ отже языкъ польскій яко урядовый. Въ §§. 2 и 5-ôмъ того розпорядженя сказано выразно, що тымъ не нарушаеся давнѣйші розпорядженя що до зношень правительственныхъ властій съ сторонами приватными, съ властями неправительственными, съ корпораціями и громадами.

Въ §. 3 того розп. постановлено, що суды обрадовати мають въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ ухвала запасти має, а взглядно, въ якôмъ подане зôстало внесене.

8) Розп. президента львôвского ц. к. суду высшого краєвого въ дня 19 серпн. 1869 ч. 8222 выдано приписы въ духу розпорядженъ пôдъ ч. 1—4 напроваджеными.

Подôбні розпорядженя зôстали выдані майже до всѣхъ властій и урядôвъ тукраєвыхъ; на пôдставѣ тыхъ розпорядженъ численні зажаленя вношеній до министерства противъ тукраєвыхъ урядниковъ, котрі робили трудности въ залагодженю рускихъ подань, ôтнесли пожаданій наслѣдства.

Чи маючи таку обезпеку, все намъ еще съ трудомъ прійде здобути рускому языкови належне узнанье, чи потреба намъ тутъ еще бôльше чого якъ доброи волѣ, крихту ôтваги и почути обовязку и солидарности? Чи и на тое насъ вже не стати?

Стефанъ Тыгрій.

Выборы зъ р. 1879 въ Галичинѣ

передъ судомъ рады державнои

Бесѣда посла о. Озаркевича: (Кон.)

Белинъ есть безперечнымъ фактомъ, що выняткою корисне становище Полякôвъ въ Галичинѣ есть дѣломъ правительства, що дальше Нѣмцѣ, якъ то и на новый рôкъ вычитаютъ въ одной часописи, не мають никои потребы, выгнетати елементъ польскій въ Галичинѣ, бо они не мають тамъ никихъ нѣмецк. интересôвъ, отже тôлько и остаемъ, що приглядатися рôвнодушно борôбѣ Поляковъ съ Русинами, — коли отже на послѣдокъ правительство вже всѣ усилія Русинôвъ до крихты пôдтяло, и коли обманюючій лучъ надѣи стае погасати, — то я, яко заступникъ сельскихъ громадъ, маю обовязокъ звернути увагу правительства на тіи глубокôй раны, який оно не безъ системы надае рускôй народности, та що много лѣтъ мине, засимъ ослабне закорѣнена недвѣрчивость противъ органôвъ правительственныхъ.

Нехай правительство мене переконае, що мои выводы неправдивій, що оно якъ разъ противно поступае; але его доказы тôлько тогды будутъ мати вагу, если они голосячи, що стоитъ по надъ партіями, не буде мачухою славян, рускому народови, котрый до теперь належитъ тôлько къ майномъ и кровю, а безъ никихъ правъ политичныхъ до складу прочихъ австрійскихъ народôвъ, и не буде его до сѣвы давати, якъ п. министеръ-президентъ въ сѣй палатѣ высказалъ, але рôвно съ другими австр. народами, дѣйстно надѣлить его народнымъ рôвноуправненьемъ обезпеченымъ XIX. арт. основного закона — котрый прецѣнь есть державнымъ закономъ але, жаль сказати, для Русинôвъ мертвою на паперѣ буквою.

Протоя на пôдставѣ тыхъ моихъ выводôвъ, смѣю предложити слѣдуючу резолюцію:

„Высока палата вволитъ рѣшити: Взываеся правительство, щобы остро наказало нижшимъ властямъ, воздержатися отъ всякои агитаціи выборчои при пошеню ихъ урядовои службы.“

Колижъ тая резолюція тôлько тое бажае, що правда и справедливость, то я спускаюся на чувство справедливости сеи высокои Палаты и прошу о ои принятье.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

Наша обава, высказана въ послѣдней Ч-лѣ, що черезъ опôзненье розправъ буджетовыхъ въ радѣ державнôй скликанье пресовыхъ соймôвъ знову на дальше оттягнеся, потверджаеся скорше, якъ того можна бы сподѣватися. Пôсля новѣйшихъ вѣстій уважало правительство вôльно съ президіемъ рады державнои програму працъ парляментарныхъ. Отнѣтно до сеи програмы мають розправы буджетовій въ радѣ державнôй бутися доперва по лат. Великодни; на місяць цвѣтонь и май будутъ ухвалені провизорічні податки; соймы малобы бути скликані доперва въ червню, а вже и липню мають наново обрадовати всѣ делегаціи. Такъ отже не тôлько часъ скликаня соймôвъ дуже значно опôзнится, але крôмъ того еще часъ для ихъ обрадъ вызначений мабы бути знову дуже коротенькій, зовсѣмъ выстарчаючій на ухваленье буджету а многихъ найбôльше наглыхъ справъ бѣжучои не згадуючи вже о важныхъ справахъ законодавства краєвого, якій дожидаютъ нашои соймъ краєвый отъ кôлькохъ лѣтъ.

Дотеперѣшна дѣятельность рады державнои не полагодила еще найважнѣйшихъ справъ мимо обѣтницѣ правительства, а теперѣшна сесія парляментарна буде посвящена живôй дѣятельности надъ державними реформами. Розпочата реформа податкôвъ якъ небудь обчислена на справедливѣйшій розкладъ податкôвъ, не принесе никого облегченя, а навѣть, якъ пишутъ намъ зъ добре поинформованого жерела, еще бôльшои тягары, бо правительству именно о то ходитъ, щобы тою реформою податкôвъ придобути для державы бôльшій доходы. Въ буджетѣ австрійскôмъ все еще выдатки дуже значно перевысшаютъ доходы, а пôсля найновѣйшихъ слôвъ новоименованого министра финансôвъ Австрія мимо внесеныхъ проектôвъ о податковôй реформѣ все таки еще буде мусѣла убѣгатися до затягненя новыхъ довгôвъ, хочь въ осени тожь саме правительство оголосило свою програму: не затягати новыхъ довгôвъ. Рѣчь ясна, що при такôмъ станѣ рѣчій парляментарна дѣятельность звернена головно на покрываніе разъ новыхъ дефицитôвъ не представляла для загалу людности отрадною и що якъ на непродуктивность парляментаризму разъ стаются голоснѣйшими.

На 50-ôмъ засѣданю рады державнои отношено внесенье п. Лиибахера о пенсіяхъ оперетскихъ функціонаровъ и обрадовано внесеньемъ п. Вазенбурга, о улесненю выхъ будовъ отъ подат-у. Справозд. комісіи Авенпиць вносить, щобы новѣ будови перебудованя и добудованя були вôльні черезъ 12 лѣтъ отъ податку. Вазенбургъ, Гаменштеръ и Штейдель промовляютъ за дальшимъ зволоненьемъ отъ податку. Розправа еще незакôнчена. Принято также внесенье комісіи яко пôдставу спеціальнои розправы.

Въ комісіи для справъ желѣзниць мусятся дальшій обрады надъ закономъ о залѣзницѣ. Комісія податкôвая и буджетова также обрадуютъ. Въ палатѣ творится посередна партія, котрая стоятъ по серединѣ межи автономистами а централистами. Доси нас тая партія

вже поняже упертій католики стояли мимо всего твердо при своѣй вѣрѣ, то рѣшився Кромвель депортовати весь народъ ирляндскій на якій небудь островъ въ західнôй Индіи. Вгоды скорошилась недобитки въ лѣсы и багна. Кромвель отступавъ отъ своего страшного намѣреня, але за те всѣхъ всѣхъ Ирляндцѣвъ прогнати на західне побереже острова и тамъ замкнути ихъ въ крѣпостяхъ пôдъ надзоромъ протестантскихъ ордъ военныхъ. Забраній землѣ роздѣлено помежи — жовнѣрôвъ и колоністôвъ англійскихъ, пôдчасъ коли тысячі Ирляндцѣвъ гинуло отъ голоду и студени въ багнахъ.

Якъ жестоко и въ новѣйшихъ часахъ карано Ирляндцѣвъ, свѣдчатъ уставы карны (penal laws) зъ року 1693, котрôй товаришила конфиската одного милиона морговъ земли. На пôдставѣ сеи уставы мусѣли всѣ высші достойники церкви католицкои опустити островъ, а низшимъ зборонено проповѣдувати вѣру и орудовати тайнами. Жадемъ католикъ не смѣвъ одержати никого публичного уряду, набувати землѣ, дружитися съ протестантою, свôбодно розпоряжати своимъ майномъ навѣть при предсмертнôмъ завѣщаню. Окрема розпорядженье зборонило католикамъ ѣздити на коняхъ дорожшôмъ надъ 5 ф. штерлингôвъ. Католика, котрый зъявилбыся на територіи протестантской тровлено ножемъ, а навѣть убивано ножемъ дику звѣриду. Протестантскимъ церквамъ платили католики десятину.

(Конець буде.)

слити вже 30 членôвъ. Ходятъ такожъ поголоски, що гр. Таффе стараеся утворити въ радѣ державнôй посередну партію, котрабы пôдпирала теперѣшне министерство по надъ партіями. Чи се однакожъ удасться, можна сомнѣватися. Зъ голосôвъ нѣмецкихъ часописей можна догадуватися, що самй централисты стараются всѣма способами розбити таборъ антономистôвъ и въ тôй цѣли разъ въ разъ пôдносятъ всѣлякй поголоски о роздѣлѣ чешского клюбу, о незгодѣ межи Чехами а Поляками, о выступленю Моравцѣвъ и молодыхъ Чехôвъ зъ чешского клюбу и т. д. На всѣхъ тыхъ поголоскахъ есть стôлько лише правды, що посередъ антономистôвъ були повнй диссонансы, котрй однакожъ теперь полагоджено.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Докладнѣйшихъ вѣдомостій о атентатѣ на царя мало. Слѣдство провадится дуже тайно, а дневники россійскй не можутъ всего писати. Доси провѣрено, що одинъ зъ придыбаныхъ въ сутеринахъ будьтобы заговорщикôвъ бувъ лишь перебраный за робôтника. Вѣсть о утечи дижурного офицера зъ сторожи прибочнои показалась ложною. Вся старшина и инфантеристы повнили свою службу точно, за що царь подяковавъ имъ лично. Здоровье царя есть добре. 11. (23.) л. навѣстивъ ôнъ въ ôткрытыхъ санкахъ павловску школу военну. Повертаючого провожали школярѣ громкими ура ажь до Николаевского мосту. Тутъ повитали его такожъ прохожй съ великимъ одушевленьемъ. Царь бувъ видимо радый всему и дякувавъ на всѣ стороны поклонами. Тревога по катастрофѣ минула. Социялисты однакожъ не перестаютъ грозити новыми атентатами. Листы съ грозьбами находятъ царь не лишень на своѣмъ пульпитѣ, але и въ серветѣ при обѣдѣ и хустинкахъ до носа. Мѣсто давнѣйшои социяльнои „Народнои Волѣ“ выходитъ новый органъ „Чорный Передѣлъ,“ котрого кожде число неевѣстна рука доручае цареви. Тамъ и загрожено Александрови, що въ день ювилейный, 2-марта, выправлятъ ему социялисты таку иллюминацію, якои еще никто не видавъ. Полиція предприняла проте дуже строгй мѣры осторожности.

Справа Гартмана, мнимого атентатора на житье царя въ Москвѣ, еще не полагоджена. Гартманъ есть россійскій пôдданый и на тôй пôдставу затребовавъ россійскій амбасадоръ его выдачи. Франція однакожъ не може рѣшитись, чи уважати Гартмана яко звычайного зброднера чи яко политичного переступника? Увязненый Г. признаеся до социялизма, але ставитъ питанье, чи тое, що ôнъ належитъ до активнои партіи нигилистôвъ и бере участь въ заговорахъ есть въ Франціи зброднею? „Я знаю“ — каже ôнъ — „що коли мене выдаете, я пропащій; але вы не можете мене выдати лишь тогды, коли будете мали въ рукахъ доказъ, що я виноватый.“ Опираесь ôнъ при тôмъ на законѣ зъ р. 1804, котрый обвиненого вборонае довше вязнити якъ двайцять день. Коли не удаться Россіи до сего часу зôбрати доказы противъ Гартмана, то ôнъ буде вôльный. Дневники нѣмецкй доповняютъ вѣдомôсть о сѣй справѣ въ той способъ, що амбасадоръ росс. гр. Орловъ на случай невыдачи загрозивъ Франціи опущеньемъ свого посольства.

Нѣмеччина. Nordd. Allg. Ztg., органъ инспированый черезъ кн. Бисмарка, помѣстивъ въ найновѣйшôмъ часѣ артикулъ, въ котрôмъ звертаеся противъ Россіи съ запытаньемъ, въ якôй цѣли тая держава укрѣпляе заходнй свои границѣ, именно Ковно, Белистокъ и Гродно. При тôмъ ударяе органъ Бисмарка на министра войны Милютина и осуждае его яко головного мотора неприязни Россіи до Нѣмеччины, и примѣчае що Россія имовѣрно стремитъ до выконаня предсказанои Наполеономъ I. ворожбы, що Европа за пятьдесять лѣтъ станеся або „козацкою або республиканьскою.“ На се вызванье ôтповѣдаютъ росс. дневники, що Россія вôльно якъ и кождôй другôй держави укрѣплять границѣ свои, а именно заходну противъ Нѣмеччинѣ, що она въ послѣднôмъ часѣ розширила крѣпости Торуня и Королевця. Що однымъ вôльно, вôльно и другимъ. Въ прочѣмъ крѣпости россійскй лежатъ посередъ народонаселеня польского, котре завсѣгды еще обявляе охоту до революваня. Россія, додаютъ они, будабы такъ богато не потерпѣла, еслибы ся заходнй границѣ въ часахъ воен. Наполеона I. були лѣпше обезпеченй. Дневники нѣмецкй, застановляючись надъ поменичнымъ артикуломъ часописи Nordd. Allg. Ztg. приходятъ до заключеня, що содержанье его есть звернене противъ особы самого Горчакова, котрого желѣзный канцлеръ не конче любитъ и его агресивнои политики завсѣгды лякаеся. Дивно имъ такожъ, длячого згаданый артикулъ появився якъ разъ въ тôмъ часѣ, коли высшй сферы россійскй не очуяли еще по послѣднôмъ атентатѣ на житье царя. Въ слѣдъ за тымъ принесла Nordd. Allg. Ztg. новый артикулъ бôльше смиренного тону, въ котрôмъ годится съ выводами дневникôвъ россійскихъ и обявляе новую вѣру въ прязнй ôтношеня Россіи до Нѣмеччины.

Франція. Въ сенатѣ при розправѣ надъ установою школьною говорилъ Пелетанъ противъ Єзунтôвъ, ударяючи на нихъ ультрамонтаньскй стремленя. Єзунты, казавъ бесѣдникъ, то интернаціональна армія, котра пôдъ начальствомъ свого генерала хоче заволодати всѣхъ князѣвъ пôдъ власть папы. Королѣ нехай королюютъ, а сповѣдники нехай правлятъ народами. Клерикалы огорнулись дуже бесѣдою Пелетана, въ слѣдствіе чого перервано засѣданье.

Всѣ сторонництва парляментарнй годятся на те, щобы въ справѣ Гартмана лишити правительству свободну руку.

Англія. Проворный Альбіонъ громадитъ заедно силы противъ Россіи. Спинивши походъ побѣдоносной арміи россійскои на Царгородъ въ послѣднôй войнѣ и спровадивши користи, якй Россіи винни були принести по освободженю Болгаръ, ad minium, Англія заняла майже рôвночасно Кипръ, взяла въ свои руки надзôръ надъ администрацією Малои Азіи, ôттакъ вторгнула до Афганистану и зробила сей край ôтъ себе зависимымъ — въ найпонѣйшихъ же часахъ стараеся она привлечи на свою сторону шаха перского Назръ Еддина, котрый до сего часу завсѣгды симпатизовавъ съ Россією, даючи ему за тую змѣну Гератъ. Симъ способомъ сподѣеся Англія вытворити сильный желѣзный обручь, котрый не тôлько мавбы спинити заборы Россіи въ середущôй Азіи, але въ разѣ потребы выступити до офензивы на всѣхъ точкахъ и загрозити Россію такъ въ Закавказкôмъ краю якъ и въ Туркестанѣ. Навѣть съ ворожимъ собѣ дуже Магометомъ-ханомъ, пануючимъ въ всхôднôмъ Туркестанѣ, котрый помагавъ Афганамъ, вступила Англія въ переговоры и заманае его до союза за частину здобутого Афганистану.

Зъ судовои салѣ.

Чи легкодушнôсть чи захланнôсть? Позавчора скôнчилася триднева розправа передъ судомъ присяжныхъ во Львовѣ противъ Андрея Кукурудзы, инжинера намѣстництва, обвиненого о злочиньство обманьства и спроневѣрена.

А. Кукурудза съ двома товаришами своими Крокевичомъ и Раппе купили въ тройку льосъ за 3 зр. акопсь льотеріи ческои и выграли 160 зр. Кукурудза тогды порадивъ своимъ спôльникамъ, щобы зъ выграного закупити знову 3 льосы станиславôвскй. И дѣйстно куплено 3 льосы станиславôвскй, кождый спôльникъ взявъ одинъ льосъ, а для контролѣ на кождôмъ льосѣ назначено нумера всѣхъ льосôвъ. Спôльники розъѣхалися. Кукурудза лишився во Львовѣ. Крокевичъ бувъ 1876 р. въ Бохни а Раппе въ Надвôрнѣ. 1876 р. Крокевичъ одержавши списъ вытягненыхъ льосôвъ станисл. добачивъ, що льосъ 3.775, котрый принавъ Кукурудзѣ, выгравъ 10.000 зр. Написавъ отже заразъ утѣшный листъ до Кукурудзы и до Раппе. Кукурудза заперечивъ спôльникамъ права до подѣлу, ба що бôльше, вынерся, що ôнъ не мавъ такого льосу. Спôльники пôзвали его передъ судъ цивильный. Въ судѣ цив. Кукурудза, мимо осторогъ, що справа пôдпаде судови карному, присягъ на оба свои замѣты. Тымчасомъ льосъ выграный давъ до есконтованя сынови своеа далекои свояченицы(?!) слуш. политехники и пожичивъ зъ тыхъ грошій 5000 зр. гр. Коморовскому, котрый выставивъ довжне письмо на имя тои его свояченицы, Гарматниковои. Але гр. Коморовскій знавъ, що гроши тіи зъ выграного льосу. Справа перейшла до суду карного и въ слѣдствѣ все выявилося. По розправѣ судіи присяжни 8 голосами противъ 4 признали Кукурудзу виновнымъ злоч. обманьства (черезъ фалшиву присягу) и спроневѣрена а трибуналъ судовый уневажнивъ засудъ суда цивильного, засудивъ Кукурудзу на 2 роки тяжкои вязницѣ и на заплату спôльникамъ 5.668 зр. Зважившы, що Кукурудза бувъ одинъ зъ найздôбнѣйшихъ инжинерôвъ при Намѣстництвѣ, що посѣдавъ свôй незбыткій маетокъ (якъ говорятъ до 40.000), насуваеся питанье, що его погнало до фалшивои присяги: чи легкодушнôсть, чи захланнôсть?

НОВИНКИ.

— Въ память **Тараса Шевченка** ôтбудеся въ субôту, дня 25. лютого (6. марта) с. р. въ комнатахъ Бесѣды рускои музикально-декламаторскій вечеръ, полученый съ ôтчитомъ, на котрый комитетъ уряджуючій въ имени выдѣлу Бесѣды рускои ВП. членôвъ тогожъ товариства вразъ съ Родинами запрошуе. Початокъ вечеру якъ и програмъ будутъ оголошений въ слѣдуючôмъ числѣ „Дѣла“. — *Отъ уряджуючого комитета.*

— **За упокôй бл. п. Володимира Ганкевича** Д-ра правъ, адвоката краевого въ Бучачу, члена рускихъ товариствъ: „Просвѣты,“ „товариства им. Шевченка,“ „Рускои Бесѣды,“ бувшого головы тов. „Дружный Лихварь“ упокоившогося въ Бучачу дня 15. (27.) сѣчня с. р. ôтправится поминальна служба божа дня 19. лютого (2. марця) о годинѣ 10. рано въ Успеньской церкви, заходомъ рускихъ товариствъ, на котру членôвъ тыхъ товариствъ и всѣхъ правовѣрныхъ христіянъ запрашаеся.

— **Митр. Консисторія** рѣшила внести до сойму краевого петицію, щобы катехитамъ при школахъ чотыро- и бôльшеклясовыхъ призначено отвѣтну ромунерацію зъ фондôвъ краевыхъ.

— **Рукополаганье въ іереи** кандидатôвъ льв. Аеп. зачинаеся 4. (16.) марта с. р.

— **Поминальне богослуженіе** за упокой бл. п. цѣсаря Франциска I. ôтправитъ Вирсеов. Митрополитъ дня 2. лат. марта въ церкви катедральнôй.

— **На авдієнціи у Е. В. Цѣсаря** була д. 23. лат. с. м. подôльска депутація, пôдъ проводомъ кн. Чарторыйского (зъ Пôдгасць), гр. Потоцкого, (зъ Бережанъ) и гр. Лянцкороньского, въ справѣ будовы желѣзнои дороги зъ Станиславова до Гусятына.

— **Бучацка рада громадска** выбрала депутацію въ Вѣдень въ справѣ будовы желѣзн. дороги зъ Станиславова до Гусятына, зложену зъ гр. Потоцкого, Станисл. Цѣньского, Берка Штерна (бурмистра), Александра Ненцкого (радного) и доктора Миллера.

— **Загальнй зборы буков. „Рускои Рады“** ôтбудутся въ Черновцяхъ дня 21. лют. (4. марта) о 2-ôй год. пополуд. въ комнатахъ черновецкои „Рускои Бесѣды“.

— **Соколова-Рунина**, надворна спѣвачка петербурска дасть въ нашôмъ мѣстѣ концертъ при участи пп. Микулього и Мышуги дня 7. л. Марта въ сали „Народного Дому“.

— **Обще рольничо-кредитове заведенье** купило на власнôсть каменицю при ормяньскôй ул. напротивъ „Нар. Дому“ за 85.000 зр.

— **Дирекція почтъ у Львовѣ** ôтобрала въ слѣдствіе приватнои жалобы позволенье продажи марокъ почтовыхъ одному львôвскому трафикантови за тое, що ôнъ не державъ рускихъ бляикетôвъ почтовыхъ.

— **Директоромъ уряду телеграфичного у Львовѣ** именованый Александеръ Строка, секретарь дирекціи телеграфôвъ.

— **Почтовй урядники** выготовили петицію, въ котрôй домагаются: 1) щобы зменшено часъ службы зъ 40 на 30 лѣтъ: 2) щобы служба почт. експедитора зачислялася вже до службы державнои; 3) щобы закрытый ôтъ 5 лѣтъ авансъ знову ôткрыти и т. д.

— **Зъ Черновець** пишутъ намъ дня 13. (25.) с. м.: Рада мѣска въ Черновцяхъ рѣшила вчера вечеръ, що понѣи назвы улицъ въ Черновцяхъ, котрй небавомъ мають впровадитися, мають писатися по нѣмецки, волоски и руски. Зъ початку хотѣла бôльшôсть комисіи мати тôлько нѣмецкй назвы. Волохи зажадали волоскихъ, и длятого одинъ жидъ поставивъ евентуальне внесенье, щобы на случай принятя волоского внесеня додати еще назвы рускй. Нѣмцѣ узнали тое внесенье цѣлкомъ справедливымъ и голосовали за нимъ навѣть тѣ, що дали голосы противъ написій волоскихъ. И такъ рѣшено всѣма голосами (поименно) противъ трехъ рôвноуправненье руского языка въ Черновцяхъ.

(А) **Зъ Радымна** пишутъ намъ пôдъ дн. 28. лют.: Въ Радымнѣ вже такожъ бѣда велика, голодъ доскулюе мѣщанамъ. Цѣле мѣсточко — самй майже поворозники, котрй, правда, роблятъ, але зъ ихъ роботы хосенъ жиды мають, бо мѣщане берутъ ôтъ жидôвъ ключье и прядиво, выробляютъ рôжнй рѣчи и готовй ôтдаютъ жидамъ, а жиды транспортуютъ вже, куда имъ треба. Щобы голодови хоть по части запобѣгчи, ухвалила рада громадска запомогчи бѣдакôвъ и въ тôй цѣли выняла зо зложеныхъ въ львôвскôй щадници грошій 600 зр. ôтсотковъ, зъ котрыхъ призначила 200 зр. на запомогу бѣдныхъ, купуючи поживу и роздаючи межи убогихъ. Убогй дôстаютъ по квартѣ каши и по горцеви бульôвъ а гдекотрй и запомоги грошевй по 3—4 зр. Що зъ рештою 400 зр. ни. радний вдѣютъ, не знати.

Русинôвъ въ цѣлôмъ Радымнѣ есть дуже мало, мѣщане вытисненй зъ середины мѣста жидовою а въ цѣлôмъ квадратѣ ринку есть може всего 5 хатъ христіяньскихъ. Довкруги на бôльшихъ посѣлостяхъ сидятъ такожъ жиды, якъ, въ Островѣ, Михайлôвцѣ, Святôмъ, Дмитровичахъ, Трôйчицяхъ и т. д.

Пануючй хоробы въ Галичинѣ. Ц. к. Намѣстництво подае пôдъ днемъ 18. лютого с. р. справозданье зъ епидемій въ нашôмъ краю. Оспа нанус въ заходнôй Галичинѣ. Тифусъ плямистый въ повѣтахъ турчаньскôмъ, гусятыньскôмъ, городецкôмъ, тѣшановскôмъ, огаромѣскôмъ, самбôрскôмъ и др., загаломъ въ 15 мѣсцевостяхъ 11 повѣтôвъ. Тифусъ желудочный прокинувся подекуда въ повѣт. гусят. кросненскôмъ, ланцутскôмъ, перемыскôмъ, сколатскôмъ, дрогобицкôмъ, чортковск., перемышл., сяноцк. и др. загаломъ въ 15 мѣсцевостяхъ, 12 повѣтôвъ. Дифтеритъ въ 24 мѣсцевостяхъ 12 пов.: въ борщôвскôмъ, долиньскôмъ, городецкôмъ, калускôмъ, коломыйскôмъ, снятыньскôмъ, товмацкôмъ, залѣщицкôмъ, золочѣвскôмъ и др. Шкарлятина въ повѣтахъ самбецкôмъ и дрогобицкôмъ.

(Н) **Зъ Перемышля** Орденъ змартвыхвстанцѣвъ. Въ числѣ 9-ôмъ „Дѣла“ була замѣщена донись зъ Бучацкого, въ котрôй говорятся о орденѣ змартвыхвстанцѣвъ. Гдеякй близшй вѣсти въ тôй справѣ не будутъ безъ интересу, тожъ прошу ихъ замѣстити для загальнои вѣдомости. — Орденъ змартвыхвстанцѣвъ (галузь сиунтôвъ) находится въ Римѣ и состоитъ зъ Россіянъ и Поляковъ, переважно эмигрантôвъ. Одна часть монахôвъ придержуеся обряда латиньского, друга часть приняла за призволеньемъ римского престола на обрядъ греческій, носитъ довгй рясы, бороды и колпаки, и ôтправляя литургію на языцѣ словяньскôмъ. Новѣйшими часами ôтнѣсся генералъ ордена Петро Семененько до найяси. Монархи съ прошеньемъ, щобы призволено имъ осѣсти въ Галичинѣ (въ цѣлôй Австріи. Ред.) Въ своѣй петиціи ставлятъ собѣ змартвыхвстанцѣ за цѣль: ôтбувати миссіи, выховувати молодѣжь и примиряти оба обряды (рускій и латиньскій). Зъ порученя найяси. Монархи предложило министерство исповѣданій тую справу всѣмъ галицкимъ ординаріятамъ и зажадало ихъ мнѣнія. Лат. ординаріяты ôтповѣли (якъ можь було надѣятися) дуже приклонно для нового ордена; рускй ординаріяты, поученй сумнымъ досвѣдомъ исторіи, супротивилися одноголосно, тымъ бôльше, що змартвыхвстанцѣ греч. обряда булибы совершенно независимыми ôтъ нашихъ архіерѣевъ. Перемыскій ординаріятъ отвѣтивъ уже меморіяломъ, котрый ему всяку честь приносить; подôбный отвѣтъ высылае такожъ ординаріятъ львôвскій. — Що зъ того буде, не знати. Говорятъ однакожъ загально, що мимо супротивленя рускихъ ординаріятôвъ новый орденъ таки осѣде въ Галичинѣ!?

— 21. с. м. въ ночи **згорѣла въ Москвѣ** головна часть Петровскои лѣсничои академіи, въ котрôй мѣстились профессоры и 300 студентôвъ. Музеа техничнй, агрономичнй, механичнй и ботаничнй съ машинами, моделами и цѣнными приладами згорѣли до крихты. Шкода обчислена на пôвъ милиона рублѣвъ. Въ самъ часъ коли выбухъ пожаръ, ôтбувалися ренизіи у студентôвъ задля нигилистичнои пропаганды. Пожаръ сей, здаеся, зôстае въ звязи съ теперѣшнымъ рухомъ революційнымъ въ Россіи.

(Б.) **Лѣкъ на дифтеритъ (задавку).** Зъ Вѣдня пишутъ намъ: „Вже ôтъ кôлькохъ лѣтъ по всѣхъ кôнцяхъ Галичины дифтеритъ (задавка), тая страшна пошесть, непощадно стинае молодѣжь ба й старшихъ людій. Не тôлько простый народъ не знаючи лѣку ніякого на „задавку“, закладае руки та плаче, якъ передъ его очима хороба, спроваджуюча, можь сказати, неминуну смерть, розвиваеся у дитины одной, ба й другои, часомъ всѣхъ дѣтій въ хатѣ, — але й лѣкарѣ часомъ, помимо найщирѣйшихъ заходôвъ не поможутъ лѣками своими. Д-ръ Корицкій, петербурскій лѣкарь оголосивъ въ росс. часописяхъ выпробованый имъ простый а, якъ ôнъ рѣшучо завѣрае и многими примѣрами зъ своеи лѣкарскои практики переконае, найлучшій лѣкъ на дифтеритъ. Тымъ лѣкомъ — молоко. На 124 хорыхъ на задавку, котрыхъ лѣчивъ молокомъ двое тôлько умерло и то задля комплікаціи задавки съ иншими хоробами. Першій разъ уживъ ôнъ молока, яко лѣку, еще 1871 р. и хоть въ кôлькохъ случаяхъ помогло, однакожъ ôнъ закинувъ бувъ тожъ, якъ то звычайно дѣеся, коли еще якій лѣкъ не зарекомендованый ніякою ученою повагою. Але потому знову навернувся до гоѣня молокомъ и пересвѣдчився, що молоко доси найлѣпшій лѣкъ. Въ послѣднихъ часахъ ôнъ ставъ еще додавати до молока вапнянои воды, але то не докончае. Молоко спиняе розвитье задавки, не дае ширитись. Мѣстце, где задавка вже розвилась, при гоѣню молокомъ 2, 3, 4 дни остае таке само, але ôттакъ задавочнй плѣвки стаютъ ôтокромлюватися дрôбными шматочками ôтъ краѣвъ къ серединѣ. Всякй инакшй способы гоѣня задавки, котрй мають быстро знищити и ôтдѣлити задавочнй плѣвки, можутъ тôлько тамъ помогчи, где задавка еще лишь одно мѣстце покрыла, але якъ вже гетъ-гетъ розпростерлась, то острй лѣки лишь запалюютъ и дразнятъ ткани горлянй и еще помагаютъ ширитись задавцѣ. Молоко береся свѣже, тепле до 18° R. До молока додаеся $^1/_3$ або й $^1/_2$ вапнянои воды. Тымъ полоскеся або еще лучше сикавкою, а еще лѣпше гутаперховою банькою накроплюеся горло. При накроплюваню однакожъ не треба боятися, але смѣло, придержавши ложкою языкъ, накроплювати, щобы молоко допадхно въ глубь, на слизисту плѣву гортанки. При тôмъ часть плыну выходитъ носомъ при сильнôмъ кашлю, та то еще помагае ôткидати платочки задавочныхъ плѣвокъ.“

— **Антоній Шнайдеръ**, звѣстный галицкій археологъ, авторъ „Енциклопедіи до краєзнавства Галичини“ застрѣлився зъ револьвера въ голову дня 25 с. м. о 2 год. пополудни. Причина самоубійства була „манія переслѣдованя“, котра его вже отъ якогось часу мучила, черезъ котру онъ подозрѣвавъ и бравъ за свого ворога всякого чоловѣка. Шнайдеръ бувъ одинъ зъ тыхъ людій, що то не маючи на средствъ, ни здобности чи потрѣбного образованя до предпринятя якого дѣла — прецѣнь завозьмутся и, правда, много страждаючи, але все таки не перепертою волею, желѣзною вытревалостію здѣйдутъ до краю своихъ бажань. Идеаломъ Шнайдерового житя було неутомиме, безперестанне збираньє матеріаловъ етнографичныхъ, географичныхъ, статистичныхъ и памятокъ передисторичныхъ всхідної Галичины. Будучи убогимъ отоймавъ собѣ отъ рота, а купувавъ по антикварняхъ, по лицитаціяхъ, словомъ, всюда, старѣ граматы, книги; ходивъ за тымижъ отъ села до села и призбиравъ дѣйстно дуже много, цѣлый архивъ. Отъ 1870 р. бувъ діюристомъ въ Выдѣлѣ краєвомъ. Въ 1874 р. поручивъ ему Выд. кр. выдавати зъ свого архиву высше згадану енциклопедію, котрои величезный томъ вышшой, обоймаючій, коли не ошибаюсь, только 2 початкові буквы. Зъ причины такого непередбраного множества призбираного Шнайдеромъ матеріялу, Выд. краєвый занехавъ выдавництва Енциклопедіи заразъ по 1 томѣ и Шнайдеръ отступивъ свойѣ великаньскій Архивъ краковскій Академіи наукъ, одержавши 600 зр. рочнои пенсіи. Въ рр. 1877 и 1878 ѣздивъ онъ скрозь по всхідній Галичинѣ глядавъ урочищъ, могилъ, розкопувавъ за археол. памятками. Передъ самою смертію всѣ свои, въ послѣднихъ рокахъ набутѣ документы и памятки перенѣсъ до библіотеки Оссолиньскихъ а жаточокъ своѣ призначивъ на похороны та на убогихъ.

— **Конкурса учительскій.** *Рада шк. краєва* оголошуе подъ д. 21. лют. с. р. 1) конкурсъ на посаду учителя языка нѣмецкого въ школѣ реальной въ Ярославлю, маючого крѣмъ того еще кваліфікацію при найменше на низшу школу реальну зъ исторіи и географіи. Платнѣ 1000 зр. и актив. додатокъ 250 зр. Речинець подання черезъ Дирекцію до Президиума Рады школьнои до 24. марта с. р. 2) На 2 посады учит. классичнои филол. въ гимн. Бережаньскій, 3) на посаду учит. клас. филологіи въ академ. гимн. у Львовѣ. 4) на посаду учит. клас. филол. въ получению съ язык. нѣм. въ гимн. въ Новомъ-Сончи; 5) на посаду учит. клас. филолог. въ гимн. въ Ряшевѣ; 6) на посаду учит. клас. филолог. въ гимн. въ Самборѣ; 7. а) на посаду учит. клас. филол. б) на посаду учит. кл. филолог. съ полученымъ языкомъ польскимъ въ гимн. тернопольскій; 8) на посаду учит. кл. филолог. гимн. въ Золочевѣ. Плата и додатокъ актив. для всѣхъ посадъ подъ 2—8) по силѣ уставы зъ 9. цвѣтня 1870 и 15 цвѣт. 1873. Речинець поданъ, съ свидоцтвомъ повнои кваліф. черезъ дотычну власть зверхну до Президиума Рады школьнои до 24 марта с. р.

Рада шк. окружна въ Станиславовѣ оголошуе подъ д. 19. лют. с. р. конкурсъ на 2 посады старшого учит. съ рочн. платою 450 зр. при школ. 4-клас. въ Галичи и Толкачи. Убігателѣ маютъ прошеня свои вносити за посредствомъ зверхныхъ своихъ властій до рады шк. окруж. въ Станиславовѣ съ речинцемъ до 6 тыжд. отъ 26 лютого с. р.

— **Звѣстну троительку Онышкевичову** засудивъ львовскій судъ, по розправѣ передъ присяжными на 10 лѣтъ тяжкои вязницѣ за тяжке ушкодженье тѣла и крадѣжъ.

Вѣсти епархіяльні.

Изъ Архіепархіи Львовскои.

Именованый совѣтникомъ консист. съ отличіемъ одежъ крилошаньскихъ всеч. о. Іоаннъ Красицкій, парохъ въ Дашавѣ.

Кан. исминицкую одержали оо: Діонисій Рудницкій на парохію Бедрыковцѣ, дек. Залѣщицкого; Іоаннъ Монцѣбовичъ, на капланію Суходолы, дек. Бродского.

До кан. инсминицкои заказаный о. Григорій Лонкевичъ.

Пресвитеру одержали оо: Симеонъ Бѣлецкій на парохію Горохолину, дек. Богородчанского; Корнилій Монцѣбовичъ, на капланію Бертилку, дек. Заложецкого.

Душпастирскі посады получили оо.: Михаилъ Соловей, сотр. въ Збаражи, завѣдательство Сидорова, Михаилъ Винницкій зъ Настасова сотр. въ Збаражи, Іоаннъ Товариницкій зъ Утѣховичъ завѣд. въ Корженичахъ, Григорій Третякъ зъ Креховичъ завѣд. въ Утѣховичахъ, Антонъ Билинкевичъ завѣд. Зносѣня, дек. Львовско-загородского, Николай Цегельскій прив. сотр. въ Голосковичахъ.

Въ пропозицію принятѣ. На парохію Кропивникъ, дек. Калусского оо: Василій Долинскій зъ Коемирина, Конст. Чепѣль зъ Першины и Иларіонъ Поповичъ зъ Крушельницѣ. На капланію Ивачкивъ, дек. Збоpовского оо: Яковъ Гутковскій и Григорій Лысъ. — На парохію Рожнятно, дек. Львовско-загородского: Игнатій Войтовичъ и Левъ Мыкитка. — Доповняемо и проступемо пропозицію на Стопчатовъ дек. Пѣтыньского: оо. Іон. Грабовичъ зъ Полонеи, Василій Долиньскій зъ Коемирина, и Іоаннъ Рудницкій зъ Воскресѣнецъ.

До духовнои семинаріи принятый Теод. Бѣлевичъ на 2. рокъ богословія.

До рукоположенія архіерейского призначеный речинець 4 (16) марта с. р.

Министерство вѣроисповѣданій призволило платню для приватного сотрудника въ Братышевѣ, дек. Товмацкого.

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

Измаилъ Ив. Срезневскій умеръ дня 9 руск. с. м. въ Петербургѣ. Дня 17. цвѣтня м. р. обходжено въ Петербургѣ ювилей пятьдесятьлѣтнои его дѣятельности литературнои, на котрый ему, яко Украинцеви родомъ, зъ всѣхъ кінцѣвъ Украины надойшло много симпатичныхъ тельеграмовъ и писемъ. Срезневскій, сынъ харковского професора универс. образовався въ Харковѣ и 1829. р. скінчивъ права съ степенемъ кандидата. Кілька лѣтъ остававъ онъ на судейскій службѣ въ Харковѣ, где попри студіи надъ политичною економією и статистикою щиро займався украиньскою исторіею и рідною народною словесностію. Въ 1831. р. выдавъ онъ „Украиньскій Альманахъ“; р. 1831 выдавъ „Словацкі пѣсни“ (записанѣ въ Харковѣ отъ захожихъ Словаковъ); р. 1833. першу часть збірника „Запорожская старина“; тогожъ самого року: „Сборникъ Малороссійскихъ пословицъ“. Р. 1837. доступивъ степени магистра (у насъ докторату) за розправу: „Основныя мысли о сущности и содержаніи теоріи въ наукахъ политическихъ“ и принято его на адъюнкта катедры полит. економіи и статистики на харковск. университетѣ. Р. 1838. выдавъ „Историческое обозрѣніе Слободской Украйны“ и 2-у часть „Запорожская старина“. Въ томъ самомъ роцѣ выдавъ два томы: „Украиньского сборника“. Въ 1840. р. позволено ему выѣхати за границю въ славяньскі землѣ для вычученя слав. филологіи и археольогіи. Тогды онъ зачавъ працювати на томъ поли, оголошуючи справоздання свои въ „Журналѣ министерства просвѣты“ въ „Часописи ческого музеумъ“, „Татранцѣ“, въ „Dziennicy warszawskiej“. 1842. р. зоставъ професоромъ надзвычайнымъ славяньскои филологіи въ харк. унив. а р. 1847., яко магистеръ, звычайнымъ. Небавомъ перейшовъ въ петербурскій университетъ. Тутъ выбрали его членомъ Академіи Наукъ для росс. языка и словесности и онъ доставъ професуру въ головномъ педагогичномъ институтѣ. Тутъ працювавъ онъ неустанно надъ науковыми трудами про славяньскі языки, славяньску старину, памятники. Онъ бравъ живу участь въ урядженю археологичныхъ зъѣздовъ. Подъ его редакціею вышло богато томовъ „Ученыхъ Записокъ“ и ученыхъ працъ. Въ академику Срезневскомъ утратила Россія ба и другі народы славяньскі заслуженого, трудолюбного ученого, а найбольше утратили мы, Русины. Мы розпрощалися съ однымъ зъ першихъ Русиновъ и що до учености и що до поры его дѣятельности на поли нашои словесности, лежавшои довгі вѣки облогомъ. Зъ приведеныхъ заголовковъ его творовъ украиньскихъ и про Украину кождый побачитъ, що праця его не була украиньскимъ дилетантизмомъ, але щиро и глубоко обдуманою роботою для здвигненя своеи народности. Онъ ѣй несомнѣнно принесъ честь, найже и отъ насъ буде честь памяти Срезневского!

— **„Зорѣ,“** письма литературно-науковоного для рускихъ родинъ, вышло число 4 въ два листы печатнѣ и містить въ собѣ: Марта Борецка (оповѣдане), Гальшка княгиня Острожска (исторична розвідка Дра Ив. Шараневича), На родинѣ (поезія), Ворогъ женщинъ (оповѣдане), Зъ Карпатъ коломыйскихъ (полонина Озбрна, житье на полонинахъ), Черцѣ зъ св. Горы Атоньскои, Антонъ Таньскій (оповѣданье), Русины въ роцѣ 1848, До Зорѣ галицкои (поезія), Чорногорка, Листы артистичні, Найденый скарбъ, Всячина, Школьный листокъ, Михаилъ Кузевскій (посмертна згадка), Переписка редакціи, Оголошеня. — „Зора“ выходитъ два разы мѣсячно, кожде число найменше въ півтора листовъ печатныхъ, и стоитъ рочно 4 зр., піврочно 2 зр. (на великоновомъ паперѣ рочно 4 зр. 60 кр., піврочно 2 зр. 30 кр.) Адресъ: Редакціи „Зорѣ“ во Львовѣ, улиця Галицка ч. 18.

ВСЯЧИНА.

— **Статистика часописій.** Всѣхъ часописій на земной кули близько 24.000. Въ тую суму вже входятъ щоденні, тыждневі и мѣсячні выданя. Зъ загального числа припадае часописій на Европу: 13.725 (зъ Нѣмеччинѣ 3778; въ Англіи 2500; въ Франціи 2000; въ Австріи 1200; въ Италіи 1126; въ Россіи 500 и т. д.); на Азію: 387; на Африку 50; на Америку: 9129 (зъ того найбольше въ Соединеныхъ Державахъ) на Австралію: 100.

— **Небезпечный местникъ.** Сѣмъ правникъ до испыту державного, мавъ щиро бажанье здати, але инакше оталлося: отпавъ! Встав тогды правникъ дуже лютый тай до професоровъ: „Я вамъ кажу, пожалуете вы того! За нынѣшну мою кривду сотки душъ марне здѣйдутъ зъ сего свѣта!“ Дали знати до полиціи. Таскаютъ правника на полицію. — „Якъ то, що то? — пытаютъ тамъ — вы маєте якісь розбійничі замыслы. Вы казали, що сотки душъ марне зъ свѣта здѣйдутъ отъ васъ, чи черезъ васъ... Гадаєте збивати, стрѣляти, що?“ — Нѣ — отповѣвъ съ холодною кровію правникъ — то мене отпалили при правничомъ испытѣ а я въ першій люти постановивъ бувъ собѣ — переписатися зъ правъ на медецину.

— **Новій годинники.** Одинъ годинникарь въ Парижи робитъ годинники кешеневі такі заньбольшки и заигрубшки, якъ звычайні, а вказуючі кромѣ годинъ и минутъ що котрый день въ тыждни и котрый день въ мѣсяци. Тѣ годинники коштуютъ только о 2—3 франки больше, якъ звычайні.

— **Въ Дублинѣ згорѣвъ** 9 с. м. найзнаменитшій театръ (Theatre Royal). О 2. год. пополудни мало бути представленье въ хосенъ терпящихъ нужду убогихъ Дублина, але въ годину впередъ выбухъ огонь зъ того, що одинъ робітникъ нехотячи подпаливъ свѣчкою коронку завѣсы надъ льожею, при загодженою для вицекороленои, котра мала бути на томъ представленю. Огонь змогся хутко; ратунокъ ніякій не вспѣвъ помочи. Цѣла будовля и инвентаръ згорѣвъ на попелъ; при томъ 6 особъ пострадало житье кромѣ многихъ покалѣченыхъ. Шкода оцѣнена на 40.000 фунт. штерл. а зъ того только на 16.500 ф. шт. було забезпеченого. Черезъ той огонь надъ 200 людій остало безъ хлѣба.

— **Безшерстый конь.** Ген. губернаторъ Туркестана, Кауфманъ, приславъ зоологичному музею въ Москвѣ рѣдкій оказъ коня, ни крихты не порослого шерстію, зъ степовъ середнои Азіи. Щобы коня того обезпечити отъ студени, треба було обшити его футрами.

ПОСЛѢДНІ ВѢДОМ. и ТЕЛЕГРАМЫ.

Петербургъ 15 (27) лютого. Царскій указъ наказуе утвореньє выконуючои комисіи въ Петербургѣ. Комисія мае складатися зъ головного начальника и зъ членовъ, котрыхъ сей начальникъ мае самъ покликати. Начальникомъ именованый ген. Лорисъ-Меликовъ, котрый мае власть найвысшого начальника Петербурга и его окрестностій и право безпосередной диспозиціи въ всѣхъ политичныхъ процесахъ цѣлои державы. Мѣстцеві власти, губернаторы и генералъ-губернаторы суть ему подвластні а его розказы мають бути безусловно сповнені.

Зъ Петербурга доносятъ, що ген. Гурко мавъ указати Вильно яко головне сѣдалище нигилистичнои пропаганды. Вѣсть Tagblatt-у що россійскі нигилисты мали высадити динамитомъ часть Печерскои Лавры въ Кіевѣ, при чѣмъ мала такожь згорѣти дорогоцѣнна библіотека, доси еще не потверджаеся.

Wiener Abendpost доносить о стычцѣ компаніи войска съ вооруженою бандою въ окрестности Плевли. Одна така банда забрала съ собою цѣлу череду овець.

До Presse пишутъ зъ Вероны, що въ горѣшно-италійскихъ мѣстахъ розкинено проклямацію взываючу до акціи выволени невыволеной Италіи (Italia irredente.) „Будемъ наносити нигилистичне знищенье на ворожу землю, доки намъ не буде звернена послѣдна пядь италійскои землѣ“ говорить проклямація.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Впр. о. В. Свящ. А. Донись намъ ласкаво надбелану замѣстимо въ найблизшимъ Ч-лахъ. О дальшѣ донеси просимо. *Впр. о. Ц. въ ...лы.* Зъ надбеланои намъ донеси скористаемо при обговореню пытаня о получшеню чи властиво о регуляціи дотаціи. Мусимо однакожъ вже теперь зазначити, що при обговореню сего пытаня слѣдуе придержуватися фактично существуючого становища церкви а державы. Пропонована Вами въ 1-ой части Вашои донеси реформа автономичного становища духовеньства була бы такъ далеко сягаюча, теперѣшному становищу конституційныхъ державъ и самымъ интеціямъ духовеньства такъ мало отвѣтною, що о ей практичномъ переведеню годѣ и думати. Впрочѣмъ не думаемо, щобы жаданье университетскихъ студій отъ кандидатовъ на священиковъ було некористне на тому духовеньству, якъ и не годимося съ тымъ поглядомъ, мовь бы то наше духовеньство подъ взглядомъ интелектуальнымъ низше стояло отъ евангелицкого и уніятского духовеньства въ Туреччинѣ. Жаданье отдання религійныхъ фондовъ подъ управу самого духовеньства есть замѣщене такожь въ меморіялѣ ческого духовеньства оповѣщенѣмъ въ „Дѣлѣ“. Чи однакожь правительство схоче и зможе приклонитися до сего жаданя, се велике пытанье тымъ больше, що, о скілько знаемо, нашъ фондъ религійный есть вже только бухгальтеричнымъ выказамъ. Для того дуже радо повиталибысмо основну студію о исторіи и состоянію нашого фонда религійного. Другу часть Вашои донеси замѣстимо отвѣтно до Вашои рады. Дальшихъ донесій отъ Васъ выжидаемо.

Вп. о. Ц. Проектъ о. Дзеровича, якъ Вы кажете „золотый,“ знайшовъ дѣйстно всюда якъ найприхильнѣйшій судъ. Обаны Вашій що до можности збираня такихъ складокъ на бурсу, успокоюемо тымъ, що вся. Дзеровичъ пропонуючи заснованье всюда товариствъ въ цѣли удержаня рускихъ бурсъ, розумѣе подъ датками передовсѣмъ членьскі датки. Если отже такій товариства зберегалибы заснованій маючи затвердженій статута, то не подлягае найменшому сомнѣнію, що збираньє членьскихъ датковъ, хочь in natura, не може бути зборонене. Впрочѣмъ не сомнѣваемося, що Намѣстництво и теперь, коли еще сего товариства нема, призволилобы на збираньє датковъ на такъ гуманитарну цѣль.

Вп. П. въ Р. Донись Вашу умѣщаемо въ одной части, въ другой части умѣстимо пізнѣйше. *Вп. М. Б. въ С.* Донись о бурсѣ замѣстимо якъ найскорше, якъ только стане мѣстця, бо роздѣлювати ей на двѣ части будобы не отвѣтно. *Впр. дописователеи зъ Чер...* Просимо ласкаво надсылати намъ и дальшѣ вѣсти и донеси.

Впр. П. П. нашимъ дописователямъ. Звертаемо увагу на „редакторскій заповѣди“ оповѣщеній въ 8 Ч-лѣ „Дѣла.“

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Рѣзники вѣденьскій** знижили цѣну за кильо мяса волового зъ 85 на 76 кр.

— **Способъ противъ блощицъ.** Одна часопись подае найлучшій способъ выгубленя блощицъ а то такій, що бересь маевыхъ хрущовъ (Mololontha vulgaris) въ посудину, наливаеся до рівнои высоты спиритуса, лишаеся такъ, якійсь тамъ часъ, и потому отливаеся. Отткаъ вже намазуеся пензлемъ мѣсця, заеченщенѣ блощицями. Если блощицѣ въ стѣнахъ, то доливаеся хрущового того спиритуса до ванна.

Кто не одержитъ якого Ч-ла, зволитъ заразъ рекламовати. Неопечатанѣ рекламаціи принимаются на почтѣ безплатно.

Курсъ львовскій зъ дня 23. л. лютого 1880.

	Платятъ	Жадаютъ
	австр. валютою	
	р. кр.	р. кр.
1. Акціи за штуку.		
Желѣзн. Кар. Людв. по 200 р.	152 25	153 25
„ галиц.-черн.-ив. по 200 р.	157 50	160 50
Банку гип. галиц. по 200 р	292 50	296 50
2. Листы заст. за 100 р.		
Общ. кредит. галиц. по 5% ав.	96 60	97 60
„ „ „ по 4% ав.	89 70	90 70
„ „ „ по 5% ав. перод	96 60	97 60
Банку гип. галиц 6% ав.	100 50	101 50
Листы дол. гал. рус. банку п. 6%	101 —	103 —
3. Листы довжній за 100 р.		
Общ. роль. кред. Завед. для Гал. и Буков. 6% лосов. въ 15 лѣтъ	92 —	94 —
4. Облиги за 100 р.		
Индемнизаціи галиц. 5% м. к.	97 50	98 50
Облиги комунальні Гал. банку ручтак. 6%	98 —	100 —
Пожички кр. зъ р. 1873 по 6%	99 25	101 25
5. Лосы мѣста Кракова	20 —	22 —
„ „ Станиславова	—	—
6. Монеты.		
Дукатъ голландскій	5 45	5 55
„ цѣсарскій	5 50	5 60
Наполеондоръ	9 39	9 49
Шёнмюнцеры	9 60	9 22
Рубель россійскій срѣбный	1 60	1 72
„ „ цѣсарскій	1 24	1 [illegible]
100 марокъ нѣмецкихъ	57 40	58 20
Серебро	99 50	100 50

Выдає и за редакцію отвѣчає: **Михаилъ Коссакъ.**

Зъ друкарнѣ Товариства им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.